

שמורת טבע נחל יחיעם הרחבה - דברי הסבר

לתכנית ההרחבה לשמורה שתי מטרות עיקריות:

(1) הבטחת קיומן של רצועות שטחים פתוחים טבעיים המהווים מסדרונות אקולוגיים בכיוון צפון-דרום, לשמירת רצף בין השמורות נחל כזיב - נחל שעל - תל מרווה - נחל יחיעם - נחל בית העמק, בתוך סביבה עם פיתוח מואץ של הרחבת מחצבת אשרת, הרחבת מאגרים, הרחבת הכשרות חקלאיות והרחבת ישובים; (2) חיבור יובלי הנחל (נ' משאן, נ' שלל, נ' עלום) עם הערוץ המרכזי וכן הרחבת הכתפיים של גדותיו, להגברת ההגנה על הערוץ הצר של הנחל - ערוץ בעל חתך וי (V) עמוק ומצוקים בגדותיו. תא השטח של הערוץ ויובליו הנו מורכב מבחינה מבנית, דרמטי ומשמר את תא השטח הרציף הגדול ביותר של חורש טבעי בגליל המערבי מדרום לכביש 89.

בסקר גליל מערבי של מכון דש"א, הוגדר השטח של נחל יחיעם ויובליו בערכיות המכסימלית מבחינת נוף ומבחינת רצף שטחים פתוחים.

תכנית הצמחייה הנה מצרף של שש חברות צומח שונות הנותנות בסיס קיום למגוון מערכות אקולוגיות. בנחל יחיעם, בגלל תנאי לחות מיוחדים (המאפיינים רק את הערוצים העמוקים של הגליל המערבי), צומח חורש ים-תיכוני בהרכב לא נפוץ בארץ, של חברת מעוצים צפונית לחה (חברת הר מירון): אדר סורי ומורן החורש - נדירים, וכן אלון התולע, קטלב מצוי, אגס סורי, כליל החורש, ער אציל, בר זית בינוני יחד עם אלון מצוי ואלה ארצישראלית. בתת-יער צומחים מינים נדירים: השרכים אספלניון שחור ורב-רגל פשוט, בן חצב החורש, נזמית מקווקות, ברוניקה קרחת. גם במצוקי הנחל צומחים מיני פרחים נדירים כגון פעמונית דמשקאית ומשויה פעמונית. בשטחי הגריגה הפתוחים במזרח פורח המין הנדיר תורמוס שעיר. עולם החי:

בשטח השמורה קיימים שקעים קארסטיים עמוקים ומתקנים חצובים קדומים (בורות, מערות קבורה וכדומה) המהווים אתרי רבייה לסלמנדרות. אתרי רבייה אלו הלכו והתמעטו במהלך השנים כשעשרות מהם נהרסו עם התרחבות הישובים מעלות-תרשיחא וכפר הוורדים. בשמורה בעלי חיים אופייניים לקינון ומחייה במצוקים, כגון: בז מצוי ועקב עיטי, שפני סלע, מניפנית סלעים. וכן, כל אלה שהחורש משמש להם מקום מחייה ומסתור: דלק, גירית, דרבן, חזיר הבר ועוד. בחורש המפותח של הנחל, הגובל בשטחי גריגה פתוחים, מקנן העוף הדורס עקב חורף – מקנן נדיר בארץ ישראל.

גבעת ח' כניסה: גבעה נישאת מהסביבה, עם תצפית נוף מרהיבה 360°, במערב כל מיפתח החוף, מרכז ראש הנקרה עד רכס הכרמל ובמזרח עד גוש הרי מירון. לגבעה זו חשיבות של הבטחת המסדרון האקולוגי מהיחידה הצפונית של הערוצים כזיב, שעל וגעתון אל היחידה הדרומית של הערוצים יחיעם ובית העמק. שרידים ארכיאולוגיים מתקופת הברזל והתקופה הרומית. בקרבות מלחמת השחרור נקראה "גבעת העץ" וממנה יצאו התוקפים על קיבוץ יחיעם.

מקורות:

סקר דרום הגליל המערבי, מכון דש"א, 2012.

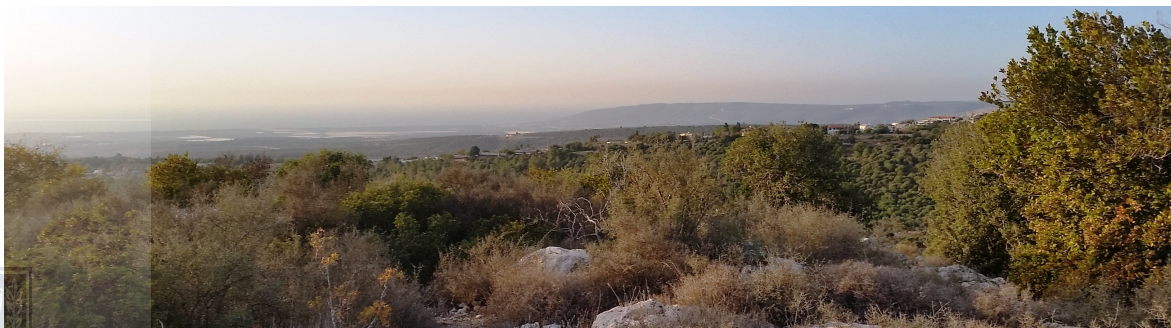
http://www.deshe.org.il/Uploads/dbsAttachedFiles/galil_maaravi_241012small.pdf

רשמה: טליה אורון

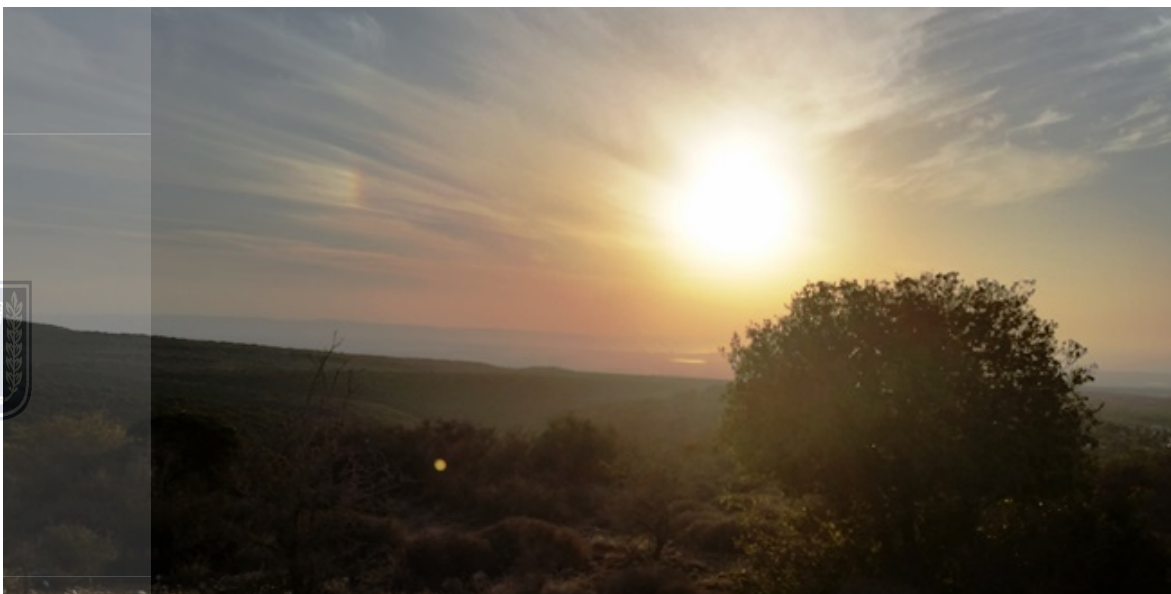

מחוז צפון מרחב גליל עליון

תמונה 1: מבט מח' כניסה לצפון- מערב, רכס ראש הנקרה היורד לים

תמונה 2: מבט מח' כניסה לדרום- מערב, מעבר למבצר יחיעם, שקיעה (באובך) במפרץ חיפה ורכס הכרמל

מחוז צפון
מרחב גליל עליון

תמונה 3: מבט מח' מזרחה, כפר הוורדים ופסגות המירון ברקע

תמונה 4: מבט מח' כניסה לדרום-מזרח (הכפר ינוח), לשטח הרחבת השמורה ביובלי נחל יחיעם

